

10 25789 0

Қобилжон ЮНУСОВ

10 25789 0

БУ ДУНЁ

2000A-3100

Қобилжон ЮНУСОВ

БУ ДУНЁ

(шеърлар)

«ҲАЁТ» нашриёти.
Андижон — 2000 й.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Қамчибек КЕНЖА
Заҳириддин МУҲИДДИНОВ
Исмоил ТУЛАК
Усмонжон ШУКУРОВ
Фарид УСМОН

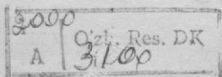
Қобилжон Юнусов шеърларида фидоий, ватанпарвар инсон қалби, кузатишлари, мушоҳадалари самимий, илиқ мисраларда ифодаланади.

Уйлаймизки, бу шеърлар бадият мухлисларини ҳам бефарқ қолдирмайди.

ХГ — ЮҚ — 21-23 — 2000.

Қобилжон Юнусов. Бу дунё (шеърлар)

© «Ҳаёт» А. 2000 й.

25789
10 0

БЕШИК

Ранглари ўчган бу ёғоч қасава,
Қанчалаб уйқусиз тунларга гувоҳ.
Бир лаҳза қилолмай ором ғалаба,
Қўкда ёш тўккандир балки юлдуз, моҳ.

Тебраниш сонини сананг-чи, қани,
Айтилган аллада саноқ бормикан?
Тунда бир лаҳзалик бедор мижжани
Тортувчи тарози, қадоқ бормикан?

Кимнингдир ёдидан чиқар бу ҳаёт,
Онаси интизор пойлайди эшик.
Уни тебратганда кеч бўлур, ҳайҳот,
Охирги манзилга элтувчи бешик.

ЎЗБЕКИСТОНИМ

Она юрт, тарихинг ўтмишдан сўзлайди,
Жабрдан, зулматдан, қулликдан бўзлайди,
Қодирий, Чўлпон ва Усмонни излайди...
Ўзбегим, ўзлигим, ҳуррият яшнади,
Истиқлол эрк билан қадамлар ташлади.

Забардаст, заҳматкаш улуғ халқ уйғонди,
Қудратли пўртана, тўлқинлар тўлғонди,
Сояли қоялар нурларга чўлғонди,
Шавкатим ва шоним, ғурурим барқарор,
Юртимга чаманни бахш этур гулбаҳор.

Яхшилар ошини ейдиган замон бу,
Ёмонлар бошини ейдиган замон бу,
Яхшилиқ — эзгулик, дейдиган замон бу,
Шукрлар, раҳматлар айтилур, оллоҳим,
Ёмонлар кўзлари тешилсин, илоҳим.

Ўйигитлар тулпорда лочин, чавандоз,
Келинлар париваш санамдек сарвиноз,
Севгидан, вафодан куйлар шеър ва соз,
Кексалар хотиржам қўл очар дуога,
Омонлик тиланар элларга, дунёга.

Ўзбекистонимсан, жонажонимсан,
Шарафу шонимсан, танда жонимсан,
Меҳрибон отамсан, онажонимсан,
Кўзларга суртамиз тупроқ, гардингни,
Жон бериб оламиз заҳминг, дардингни,

ОНА ТИЛИМ

Сўзида қўнғироқ, жаранг бор,
Ўзида ажойиб оҳанг бор,
Бир сўзда неча хил тус, ранг бор,
Қадим туркий шарқона тилим,
Бу — менинг ўзбек—она тилим.

Навоний куйлади шу тилда,
Қодирий сўйлади шу тилда,
Чўлпоним ўйлади шу тилда,
Не замонда мардона тилим,
Бу — менинг ўзбек —она тилим.

Шу тилда мусиқа, мақомим,
Шу тилда орзую армоним,
Тилимни яшнатар замоним,
Фарзандига парвона тилим,
Бу — менинг ўзбек —она тилим.

Сермазмун, серхислат, сермаъно,
Шу тилда сўйлаган не Лайло,
Анварга байт айтган ҳам Раъно,
Сеҳрга бой, жонажон тилим,
Бу— менинг ўзбек — она тилим.

Тилимни ўрганинг, ўқувчим,
Элимни ўрганинг, ўқувчим,
Дилимни ўрганинг, ўқувчим,
Муҳаббатга равона тилим,
Бу — менинг ўзбек — она тилим.

АНДИЖОНЧА

Келдингизми эсон-омон,
Қаани, уйга киришг, меҳмон.
Сизга муштоқ оқ дастурхон,
Қозонда ош андижонча.

Юрмас ҳеч ким беассалом,
Тагдор бўлар баъзан калом.
Қуруқ ваъда йўқ —вассалом,
Кекса-ю ёш андижонча.

Бироз қўпол шеваимиз бор,
Майда гапга феълимиз тор,
Тарк этмайди ғоздек виқор,
Чуст дўппи, бош андижонча.

Баъзан айниб турар ҳаво,
Эсиб қолар майин сабо,
Сўлим иқлим дардга шифо,
Кўкда қуёш андижонча.

Тер тўкади бобо деҳқон,
Тандир тўла қипқизил нон,
Меҳмон ўзи —шарафу шон,
Сабру бардош андижонча.

Ҳашар билан уй қуришар,
Тартиб билан тўй қилишар,
Оғир кунда бир туришар,
Қон-қариндош андижонча.

Иигитлари эпчил, чаққон,
Тан бермоқда бутун жаҳон,
Қизларига баҳшида жон,
Ул қаламқош андижонча.

ОИЛА ҲАҚИДА ҚЎШИҚ

Менинг бахтли оилам бор —
саодатим бор,
Оиламда тинчлик шиор —
ҳаловатим бор.
Менга содиқ йўлдошим ёр —
садоқатим бор,
Қўлларимда куйлайди тор —
нафосатим бор.

Ҳаёт гўзал, турмуш аъло —
халқим бебаҳо,
Қушлар тонгда куйлар наво,
ёқимли сабо,
Бахтсиз эмас Кумуш, Раъно —
севгида ҳаё,
Гўзал ҳаёт малҳам, даво,
яхшилик раво.

Ҳар бир уйда таълим, китоб,
маърифат яшар,
Осмонимда кезар офтоб,
боғларда ҳашар.
Деҳқон чигит экар шитоб,
ҳосили тошар,
Тинчлик деган бизнинг хитоб
тоғлардан ошар.

Юртимизда қизлар дилдор.
йигитлар хуштор.
Ҳар қадамда чаман, гулзор,
яшнар гулбаҳор.
Тўй базмини безар гулёр,
бу гўзал диёр,
Юртбошимиз доим сардор,
паноҳимиз бор.

ОНАЖОНИМ

Феълим нечун шундай экан, жаҳл қурсин,
Гап келганда гапир, деган нақл қурсин,
Шу ёшда ҳам оқсоқланган ақл қурсин,
Сизни бехос ранжитдим-а, онажоним,
Андишани унутдим-а, онажоним.

Сўзларингиз асло тахир бўлмас эди,
Юзингизда ғазаб, қаҳр бўлмас эди,
Кўзингизда нафрат, ахир, бўлмас эди,
Сизни бехос ранжитдим-а, онажоним,
Андишани унутдим-а, онажоним.

Сўзларингиз майин эди, болдан аъло,
Аллангиз ҳам эсда қолган — мисли наво,
Кўрардингиз ширин сўзни бизга раво,
Сизни бехос ранжитдим-а, онажоним,
Андишани унутдим-а, онажоним.

Айбимизни ёпардингиз паноҳ бўлиб,
Юрардингиз изимиздан огоҳ бўлиб,
Тикон кирса, кипригингиз жарроҳ бўлиб,
Сизни бехос ранжитдим-а, онажоним,
Андишани унутдим-а, онажоним.

Биз туфайли қўшнилардан етди дашном,
Биз ўйнадик, сиз кутдингиз қанча оқшом,
Шу ёшда ҳам ақл қурғур экан-дам хом,
Сизни бехос ранжитдим-а, онажоним,
Андишани унутдим-а, онажоним.

АРМОНДА ҚОЛМА

Хабар ололдингми онанг ҳолидан,
Қачон ҳайрлашган эдинг ёнидан,
Онангдек талпинар кимлар жонидан,
Онанг ғаниматдир, онанг меҳрибон,
Армонда қолмагин кейин, укажон.

Рафиқанг ёнингда, тоғлар кезасан,
Бодалар елканда боғлар кезасан,
Вақтинг кўп, бемаъно чоғлар кезасан,
Онанг ғаниматдир, онанг интизор,
Армонда қолмагин, кейин, укажон.

Уйингда чор тараф қин-қизил гилам,
Жавонда кийимлар сизмайди — гарам,
Билмайсан — онангда нима бор, ё кам,
Онанг ғаниматдир, онанг муштира,
Армонда қолмагин кейин, укажон.

Неъматлар сизмайди дастурхонингга,
Меҳмонлар ёғилар хонадонингга,
Бир ўрин топилмас онажонингга,
Онанг ғаниматдир, онанг жон фидо,
Армонда қолмагин кейин, укажон.

Ўтганда қабрига тошлар қўясан,
Ўксиниб изига бошлар қўясан,
Кўзингдан бефойда ёшлар қуясан,
Онанг ғаниматдир, онанг бир меҳмон,
Армонда қолмагин кейин, укажон.

АЁЛЛАР

Бир қўли бешикда, бир қўли ишда,
Ховлилар сарапжом, уйлар саришта,
Кимгадир малика, кимга фаришта,
Аёллар азиздир, аёл — муҳтарам,
Аёллар онадир, аёллар — санам.

Юраклар ёзилар сўзи сеҳридан,
Кўнгиллар овунар юзи меҳридан,
Вафосиз қуяди унинг қаҳридан,
Аёллар аълодир, аёллар — барно,
Аёллар донодир, аёллар — раъно.

Кўксига жо бўлур эгилган бошлар,
Бағрида эрийди отилган тошлар,
Бир зумда қурийди тўкилган ёшлар,
Аёллар раҳмдил, аёлда шафқат,
Меҳрга айланур лаҳзада нафрат.

Меҳнатда тобланган қўллари қайноқ,
Аллалар айтганда тиллари қаймоқ,
Қобилга кам эрур дostonлар айтмоқ,
Аёллар — мўътабар, аёл — мусаффо,
Аёллар — муқаддас, аёллар — вафо.

ОҚИБАТ

Акада соғиниш бормикан,
Укалр акага зормикан,
Кенг дунё шунчалик тормикан,
Қайларга чекидинг, оқибат,
Не учун бекидинг, оқибат.

Сингилдан хабарлар олинмас,
Ҳолига назарлар солинмас,
Яхшилик жавобсиз қолинмас,
Қайларда адашдинг, оқибат,
Кимларга ярашдинг, оқибат.

Малҳамга ташнадир беморлар,
«Ҳа» деган сўзга ким зор-зорлар,
Инсофни тилайди бозорлар,
Қайларда юрасан, оқибат,
Бепарво турасан, оқибат.

Дўстинг ҳам ошмайди ўзидан,
Ҳолини биласан кўзидан,
Ранжима маъносиз сўзидан,
Қайлардап излайин, оқибат,
Номингни сизлайин, оқибат,

Беминнат отангинг дуоси,
Яхшилик — отангинг дунёси,
Бебаҳо уларнинг ризоси,
Қайлардан қайтасан, оқибат,
Келдим, деб айтасан, оқибат.

СИНГИЛГА МАКТУБ

Ҳар жума кун хабар олиш бурчим эди,
Ҳолингизга назар солиш бурчим эди,
Ёнингизда бир дам қолиш бурчим эди,
Бу дунёнинг ишларидан бўшай олмай,
Сизни йўқлаб боролмайман, сингилжоним.

Сизни бошга кўтармоқлик шу бўлдим,
Отам эккан меҳр гули ё сўлдим,
Дунё дея паймонамиз ё тўлдим,
Бу дунёнинг ишларидан бўшай олмай,
Сизни йўқлаб боролмайман, сингилжоним.

Акангизни байрамларда кутгандирсиз,
Умид билан кўзларингиз тутгандирсиз,
Билинтирмай ёшингизни ютгандирсиз,
Бу дунёнинг ишларидан бўшай олмай,
Сизни йўқлаб боролмайман, сингилжоним.

Ҳасталаниб ётганингиз эшитмабман,
Ташвишларга ботганингиз эшитмабман,
Оҳу фарёд отганингиз эшитмабман,
Бу дунёнинг ишларидан бўшай олмай,
Сизни йўқлаб боролмайман, сингилжоним.

Соғинч деган туйғуларим қаён кетди,
Ташвиш билан қайғуларим қаён кетди,
Бугун сокин уйқуларим қаён кетди,
Бу дунёнинг ишларидан бўшай олмай,
Сизни йўқлаб боролмайман, сингилжоним.

1. ТИНМАГАЙ СОЗ

1937 йил

Тубингда қанчалаб қурбон ётибди.
Баҳори минг бора пора йил,
Қора йил, қора йил, қора йил,
Бағрингда саноқсиз армон ётибди,
Қуёшга қўл чўзиб Чўлпон ётибди.

Нақадар мудҳишсан, жаллодсан,
Қўксингда қийналган не жон ётибди.
Нақадар қўрқинчсан, фарёдсан,
Боғларда азадан дoston ётибди,
Қуёшга қўлга чўзиб Чўлпон ётибди.

Тарихда қон йилсан, қора йил,
Қабрингда навқирон сарбон ётибди.
Мотамга қон йилсан, қора йил,
Соёингда сарғайган бўстон ётибди,
Қуёшга қўл чўзиб Чўлпон ётибди.

2. ЧУЛПОНГА ҚАСИДА

Абдулҳамид Чўлпоним, қаерларда шаҳид кетдинг,
Қўзингда ёш, кишан қўлда, она юрт деб ёниб кетдинг.

Бошингда зот учиб пойлаб, изинг искаб кетар қашқир,
Ғам-андухга тўлиб бағринг армонларинг олиб кетдинг.

Қора тунда, қора кунда яшаб ҳар дам кураш қилдинг,
Бўйин эгмай маломатга қаерларда қолиб кетдинг.

Бугун ҳалқим сени қутлар, муборакдир таваллудинг,
Истиқлолдан ўзбегимга олтин уруғ солиб кетдинг.

3. ЧҮЛПОНИМ КЕЛУР

Азобдан, хўрликдан кишан тутилган,
Ҳақорат, тухматлар бағрини тилган,
Халқининг бағрига мудом интилган,
Кўзида ёш билан Чўлпоним келур.

Асаблар қақшаган, қақшаган юрак,
Оёқлар остида чил-парчин тилак,
Рухлари паришон, безовта, ҳалак,
Кўзида ёш билан Чўлпоним келур.

Ҳақиқат синмади, фақат букилди,
Кўзлардан ёш эмас, қонлар тўкилди,
Аламлар чокидан энди сўкилди,
Кўзида ёш билан Чўлпоним келур.

Ёнса ҳам яшайди ашъор қоғози,
Синса ҳам куйлайди шоирнинг сози,
Жаҳонга таралар мангу овози,
Кўзида ёш билан Чўлпоним келур.

4. АССАЛОМ, ЧЎЛПОН

Ассалом, Чўлпоним, ассалом, шоир,
Юз ёшинг муборак ва қутлуғ бўлсин.
Номингни мадҳ этур ҳар калом, шоир,
Муътабар сўзларинг энг улуғ бўлсин.

Авлодлар унутмас метин бардошинг,
Шеърингга тўкилган юракдан ёшинг,
Қораймас ҳеч қачон сенинг қуёшинг,
Ассалом, Чўлпоним, ассалом, шоир.

Шаънингга қилдилар тухмату бўҳтон,
Бағрингни тилдилар, оқиздилар қон,
Шунчалик чидарми биттагина жон,
Ассалом, Чўлпоним, ассалом, шоир.

Юртингда жойини топди адолат,
Абадул чекингай энди жаҳолат,
Бизларга меросдир сендан матонат,
Ассалом, Чўлпоним, ассалом, шоир.

Нега тушунмадим мазмун, маъзингни,
Наҳотки эътиқод, имоним заиф?
Узодмай ўтянман қанча қарзингни,
Қайсидир кунларим ҳали ҳам хайф.

Адашсам, солдилар тўғри йўлимга,
Ўзимнинг кўзларим басир экаанми?
Қарайман тўрт мучам, оёқ-қўлимга,
Танамда ё бирор аъзойим камми?

Уқилган китоблар таъсири қайда,
Қумларга сингдими панду насихат?
Билардим — афсусдан чиқмайди фойда,
Оёқнинг остини ўйладим фақат...

БУ ДУНЕ

Бу дунё ташвишли дунё дейдилар,
Беайб, бенуқсон оллоҳ дейдилар,
Жуфт бўлиб яшасанг, бир дунё ташвиш,
Гуноҳдир яшамоқ танҳо дейдилар.

Кутмаган кишингдан жафо кўрасан,
Қилмаган айбингга жазо кўрасан,
Саҳрода бир томчи сувга зор каби
Бир умр қачон сен вафо кўрасан.

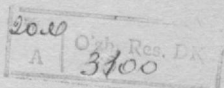
Дардингни тинглашга қулоқ топилмас,
Чанқоғинг босувчи булоқ топилмас,
Ёнгувчи шамъингни ўчиргувчи кўп,
Зулматда ўтирсанг, чироқ топилмас.

Акалар, укалар тийин талашар,
Дўстинг ҳам номига шундоқ қарашар,
Пул-молинг бўлганда бегоналар ҳам,
Фойдаси тегар деб изинг ялашар.

Ўғил еб кетади ўрга, дейишар,
Қизинг еб кетади қирга, дейишар.
Не учун қадрига етмадинг, нодон,
Рафиқанг ёнингда бирга, дейишар.

Ёзинг ҳам ташвишда, ташвишда қишинг,
Қайтади бошингга қилган қилмишинг.
Вақтида онангдан олмадинг хабар,
Ҳеч битмай қолмасди хизмату ишинг.

Амалга минганда айланди бошинг,
Дуҳ келган кимсага тортилди ошинг,
Ўзагинг қирққанда ўзингникилар
Онанинг меҳрига зор бўлди ёшинг.

ИБРАТ

Кетар эдим йўлдан паришон,
Юрагимда кўп эди армон,
Шукр дея айтмасди забон.
Хаёлимда кошона буриш.
Дабдабали шоҳона қуриш,
Майшатни пинҳона суриш...

Ва қаршимдан чиқди бир кимса,
Қўлларида чириган ҳасса,
Букри экан ўзи—туғаса,
Ақли заиф, сўзи бемаъно,
Юзи қийшиқ, дарди бедаво...
Таърифини қилмайсан адо.

Пуч хаёллар тарқади шу он,
Қуриб кетсин ҳийлагар шайтон,
Чалғитганди мени шу замон...
Кўзим очиб илоҳий қудрат,
Кўрсатади турфа хил суврат,
Бу бандамга бўлсин деб ибрат.

—◆—

Шеърларим аталмиш бировга,
Шеърни у суярми, суймасми.
Бошимни тўлдирдим қировга,
Мендай у куярми, куймасми.
Уқилмай қоларми дафтарим,
Қўксимда беадад аламин,
Фурурим билан кўп олишар
Кўп қайсар ва нимжон қаламин.

—◆—

Қулоқни тиндирар сирли сукунат,
Намиққан хўл чойшаб—туннинг чодраси.
Гуллаган ниҳол ҳам қоп-қора сурат.
Булутли ниқобда ойнинг чехраси.

Уйқуни излаган кўзлар беором,
Бўшаган болишда саргардон нигоҳ.
Бечора умидлар бўлмасдан тамом,
Ниҳоят, тонг отди, алҳамдилиллоҳ.

Қақшаған асабдан вужуд қалтирар,
Ғаш кўнгил чарх уриб излайди таскчи.
Васвасага ботган аёл тентирар,
Осмонда кўринмас зериккан ой ҳам.

Зулматдан юрагим бўлади ғижим,
Ичига ютганми шовқинни сой ҳам.
Сабримнинг либоси нақадар юпун,
Яна бир ташвишни юклайдими бош...

Оппоқ тонг, ниҳоят, фақат мен учун,
Заррин шуълаларда жўнатди бардош.
Тун нечун имиллар тонг сари секин.
Ҳаттоки чирилдоқ чигирткалар жим,

ЕЛҒИЗЛИК

Дайди ҳаёлларим овуна олмас,
Сочимициг оқиға топилмас юпанч.
Юзларим ёмғирда ювина олмас,
Уйқусиз тунларим имиллайди ланж.

Қўлларим тиралган совуқ деворга,
Девор ҳам шунчалик лоқайд бўларми?
Токчалар ўхшайди туби йўқ ғорга,
Усталар шунақа уйлар қуарми?

Фақат тавҳо ўзим снгаман базўр,
Туйғулар шу қадар ичи тор экан.
Шунақа ҳисларга бўладиган жўр —
Сабрли бир санам қайда бор экан?

ҚАЙТИШ

Эски гишаларни безовта қилманг,
Эслатманг ўн йилги хатларингизни.
Сукутда ўтирсам мендан сиқилманг,
Кафтимдан суғурманг кафтларингизни.

Йилларни қақшатиб ҳижронда юрдик,
Лаззатли туюлди семиз уйқулар.
Покиза ҳисларга нечун тупирдик,
Тентираб чекинди биздан туйғулар.

Ва тошга урилди дайди пешона,
Қисматга ёғилди киноя, пичинг.
Қаршингизда сўзлар яна девона,
Туйғу косасидан бир хўплам ичинг.

НАЖОТ

Нақадар судралган, суркалган тунсан,
Бутун вужудимга ўрайсан ғилоф.
Ғижимлаб ташладинг ёстиғимни сан,
Қўксингда ғашликни этдим эътироф.

Қандайдир шарпалар кезар шиғирлаб,
Намойиш этасан ғалат-ғалат туш.
Ғашимни келтирар эшик тиқирлаб,
Узоқдан келмоқда йиғи ва улиш.

Дераза, деворлар унсиз тўлғонар,
Хаёлда дайдийди паришон ижод.
Ва тонг ҳам эриниб аста уйғонар,
Субҳидам қўлимга тутқазар нажот.

Т У Ш

Зулматни ғажийди безовта нигоҳ,
Тубсиз зимистондан излайман зиё.
Оёғим остида ўпирилар чоҳ,
Йилт этган учқунга кўзим маҳлиё.

Оёғим шол каби судралар вазмин —
Қаърига тортмоқда қандайдир ботқоқ.
Не учун силлиқмас бу кўҳна замин,
Қадамда қандайдир шарпалар айгоқ.

Дарбадар, дардисар дайдийди шамол,
Қувлайди, қуршайди қум сочиб қуюн.
Қайдадир йиғлайди силкитиб рўмол —
Ташивишли нотаниш аёллар юм-юм.

Ортимдан қувлайди қутурган ҳўкиз,
Қочишга қўймайди кўринмас қармоқ.
Сиртмоққа ўралар бўғилиб бўғиз,
Қутқармоқ бўлади қандайдир бармоқ.

Хароба уйларда ётаман ҳаста,
Чириган тўсинлар ғижирлар тинмай.
Томлардан итарар кимлардир қасддан,
Тошларга тушаман оёғим синмай.

Атрофда айланар бир қол қора ит,
Хуриш кулишга ўхшайди, ажаб.
Қўлларим ялайди — тиллари ирқит,
Мажолим етмайди қилай десам даф.

Ва бирдан кўринар раҳматли отам,
Юзлари ёп-ёруғ, соқоллари оқ.
Зиёга чулғанар бутун бир олам,
Қўлимда порлайди йўқотган чироқ.

Кўчалар паришон, йўлакларда чанг,
Тентираб учмоқда дайдиган ҳазон.
Не учун япроқда фақат сариқ ранг,
Нилуфар чечаклар чекинган қаён —
Сени тополмасдан кўзларим ҳайрон.

Кўзингга тикилиб тинди кўзларим,
Йўлингда бу жоним этилди қурбон.
Сув каби қумларга сингди сўзларим,
Бир жавоб айтмади сендаги забон —
Сени тополмасдан кўзларим ҳайрон.

Жонингга жон бўлиб яшар эдим ман,
Бир томчи ёш тўксанг, берар эдим жон.
Жисмингда қон бўлиб оқар эдим ман —
Изингни йўқотдим, йўқотдим қачон —
Сени тополмасдан кўзларим ҳайрон.

Мен кеча ёш эдим, гўзаллар
Қошимда қошини қоқарди.
Севгидан ўқисам ғазаллар,
Оҳ, кимга ёқарди, ёқарди..
Бугун-чи сочларим оқарди.

Мен кеча Мажнундек либосда
Ўтганда Лайлилар боқарди.
Кимнингдир нигоҳи бирпасда
Бир дунё оловни ёқарди..
Бугун-чи, сочларим оқарди.

Мен кеча мажнунтол—дол эдим,
Ўшал қиз сув бўлиб оқарди.
Шу сувдан бир томчи ичолмай,
Ёшларим қон бўлиб оқарди..
Бугун-чи, сочларим оқарди.

— ◆ —
Рухим шундай енгил, хотиржам,
Бўм-бўш, жим-жит кўкрак қафаси.

Куруқ сафсатага ўхшайди
Ёзилган мактублар нусхаси.

Суратлар йиртишга арзийди
Бақрайган кўзларда маъно йўқ.

Не ажаб, гуллар ҳам қарийди,
Баъзида дардга ҳам даво йўқ.

Жиловсиз дайдиган оёқлар
Охири бир жойда толдилар.

Уларни алдаган саёқлар
Қайларда бенишон қолдилар.

Орзуда бир қаср бўлса ҳам,
Манглайга битилган кулба бор.

Хаёлда қолса ҳам бир санам,
Бунда бир меҳрибон одам ёр...
Рухим шундай енгил, хотиржам,

ЮРАГИМ

Юрагим толиқди, чарчади,
Қайгадир чекинди уйқулар.
Қўксимни пиёздай арчади
Бемаъни, паришон туйғулар.

Юрагим беором, санчади,
Шўргинам қурсин, деб айтади.
Юзимга кўлмаклар сачради,
Булоқлар ортига қайтади.

Ёстиқнинг парлари тўзийди,
Тушларим тебратар бошимни.
Тузалган ярамни қўзийди
Шеърларим оқизиб ёшимни.

Қўзлаган манзилим йироқда,
Елмоқда ёқимли дараклар.
Умидим ҳов ўша чироқда,
Чарчаган юрагим етаклар...

Қаршимдан чиқдингиз беҳосдан, афсус,
Ҳали ҳам кетмабди ясама виқор.
Ўша совуқ нигоҳ, ўша заҳил тус,
Ҳали ҳам сиз учун гуё ифтихор.

Бир лаҳза эсладим ўша дамларни,
Эсладим сиз учун дoston битганим.
Беҳуда чекилган қайғу-ғамларни,
Эсладим алданиб ҳайрон кетганим.

Бугун бир қийналди, ўртанди жоним,
Сизга шеър ўқишга этгандим жазм.
Сизга хайф экан аслида, хоним,
Навоийдан ўқилган бир мисра назм.

ПУШАЙМОН

Назарга илмади қанча ошигин,
Истеҳзо лабнда силтади қўлин.
Тинглашни билмади булбул қўшигин,
Сўлиган гулларга тўлдирди йўлин.

Қандайдир юлдузга интилди мудом,
Тафти йўқ шуълага қаратди юзин.
Қон бўлган юраклар этолмади ром,
Бешафқат ғурури кўр қилди кўзин.

Ҳали ҳам керик-да чимирилган қош,
Одимлаб ўтмоқда йиллар ва ҳаёт,
Ёр-ёрлаб узалди қанча қиз—тенгдош,
Чимилдиқ оғуши унга эса ёт.

Эски қоғозларни титаман гоҳ-гоҳ,
Жавобсиз сарғайган қанча саволлар.
Мунгли мисраларда ўрмалар нигоҳ,
Кулгини қистатар эски хаёллар:
Қаро холлар учун «Ҳофиз бўлибман»,
Агдар-тўнтар бўлиб кетибди дунё.
Гоҳида гуллабман, гоҳо сўлибман,
Мажнун ҳам менчалик куймабди гўё...
Ғижимлаб йиртмоқчи бўлдим, лекин
Қандайдир куч босар «наъраларим»ни.
Оҳиста жойига қўяман секин
Малҳамин топмаган яраларимни.

Ташрифинг хонамни чулғади нурга,
Кўзимни эркалар бир донга холинг.
Аччиқ сўзларинг ҳам айланди дурга,
Аразинг ўрнини олди висолинг.

Во ажаб, шу қадар мўрт экан вафо,
Чўпчакка айланди ичилган қасам.
Кетдингга қўлимга ушлатиб асо,
Ортингдан инграниб қолди дарвозам.

ҲАЁЛЛАР

Мияда чарҳ урар турли ҳаёллар,
Кўчага тикилган кўзда талваса,
Ишидан қайтмаган ўғлим ҳаяллар,
Хаҳ, шайтон кўнгилга солар васваса.

Ярим тун миҷжани кўтганда кинрик,
Саланглаб келади ўғил бепарво.
Мудраган келиним очади эшик,
Хотиржам уйига бўладилар жо.

ХОТИРА

Ўт бўлиб кўринди ўша муюлиш,
Тўкилиб тушибди нураган девор.
Саргайган шувоғи нақадар таниш,
Мунгайган кесаклар ётур хору зор.

Қочолмай эски дард, алам дастидан,
Хотирда юлқийман ўша бир қизни.
Ёмғирда кўзларим девор остидан
Жавдираб ахтарар қадимги изни.

ЗУККОСИЗ

Н. ГА

Зуккосиз, барносиз, тилингиз бийрон,
Сўзингиз сийпалар асабларимни.
Бир чимдим табассум қилмоқда вайрон
Кимгадир қўзғолган ғазабларимни.

Бир ширин боқсангиз яйрайди таним,
Бу кўзда ўт чақнар, кўрмай ёшини.
Мен бироқ, афсуски, кўтаролмадим
Нигоҳлар судраган алам тошини.

МУСИЧА

Ховли тинч, мусича маъюс «ку-ку»лар,
Янада терапроқ бўлди сукунат.
Қайгадир беркинди эски қайгулар,
Табиат наздимда оқ-қора сурат.

Нолувчи «ку-ку»да акс этар бир ғам,
Наҳотки қушнинг ҳам юраги ҳаста...
Дардларим қайларга кетибди десам,
Мусича куйига сингибди аста.

НЕ АЖАБ

Ҳавода муаллақ қолди илтижо,
Киприкни эзғилаб ўрмалади ёш.
Эр уйни тарк этди—қадами бежо,
Ёлвориб талпинди хотини—фаррош.

Не ажаб, вафони ҳиёнат енгди,
Бари бир айнийди айниган юрак.
Ўтдай кафт бошини силарди, энди
Илондек чирмашди музлаган билак.

ИХТИЁР

Инсофни илмайсан назарга,
Имонга ҳам урасан ханжар.
Қадриятни алмашиб зарга,
Ҳалол нондан қиласан ҳазар,
Ҳаёлларда кезган ихтиёр.

Ибодатга қилолмай тоқат,
Манишатга чорлайсан мудом.
Қўзлаганинг ҳашам ва шуҳрат,
Маслагингда дабдабали ном,
Ҳаёлларда кезган ихтиёр.

Бир инсонга бир ўрин етар,
Режа эса қирқ хона қаср.
Кимнинг кўзи тўйганда кетар,
Ибратмасми сенга ҳеч басир,
Ҳаёлларда кезган ихтиёр.

Қимга вафо қилибди амал,
Меники деб ўйлайсан шу тахт.
Хушомадлар тегрангда қамал,
Боқий дейсан шундай омад, бахт,
Ҳаёлларда кезган ихтиёр.

Айтилганда йўл қўйган хато,
Шу забонни узмоқ бўласан.
Сандигингга ташилар матоҳ,
Айтгил, қачон, қачон тўясан,
Ҳаёлларда кезган ихтиёр?!

—◆—

Кўнгил ғаш, юрак ғаш, ичим ғаш.
Хаёллар ҳам уйқаш, ҳам айқаш,
Тинч қўйгил мени, эй ҳазилкаш,
Оҳиста кўз юмиб бир чимдим
Покиза туйғуни топайин.

Жонга ҳам тегаркан маишат,
Қадаҳ ҳам кўринар бир даҳшат,
Илтимос, кулбамни сен бўшат,
Оҳиста кўз юмиб бир чимдим
Осуда уйқуни топайин.

Бизларга лол қолди шайтон ҳам,
Минг тусда товланди ёлғон ҳам,
Оҳиста кўз юмиб, бир чимдим
Тип-тиниқ орзуни топайин.

Қулоқлар мақтовга мослашди,
Тўхтамай елкамни силашди,
Виждон ҳам нафсга илашди,
Оҳиста кўз юмиб, бир чимдим
Йўқотган қайғуни топайин.

Йиллар ўтар ўйноқлаб, чопиб,
Бир эшик қаршимда зич ёпиқ,
Билмайман ким дўсту мунофиқ...
Оҳиста кўз юмиб, бир чимдим
Покиза туйғуни топайин.

ХИТОБ

Шукурсиз кунларинг бор эди сенда,
Май тутган ошнолар ёр эди сенда,
Шўҳликка бу дунё тор эди сенда,
Отангинг ўғити хор эди сенда,
Навқирон ўйлайсан ҳамон ёшингни,
Саждага қўясан қачон бошингни?

Шайтонга дарс берган вақтларинг бўлди,
Ҳаромдан пул топган бахтларинг бўлди,
Вафосиз, омонат тахтларинг бўлди,
Беқарор, бурди йўқ аҳдларинг бўлди,
Навқирон ўйлайсан ҳамон ёшингни,
Саждага қўясан қачон бошингни?

Акангга мурувват, оқибатинг йўқ,
Сингилга бир чимдим саҳоватинг йўқ,
Меҳрдан озғица аломатинг йўқ,
Мана, бугун энди саломатинг йўқ,
Навқирон ўйлайсан ҳамон ёшингни,
Саждага қўясан қачон бошингни?

Мақтовчи кимсани суюб кетасан,
Оғзига асални қуйиб кетасан,
Ҳасаддан дўстларга қуйиб кетасан,
Дунёдан гуноҳни уйиб кетасан,
Навқирон ўйлайсан ҳамон ёшингни,
Саждага қўясан қачон бошингни?

Мазмунсиз ўтказдинг ёз-қишинг охир,
Кимсага наф бермас ҳеч ишинг охир,
Гўдакнинг фаҳмича билмишинг охир,
Болангдан қайтади қилмишинг охир,
Навқирон ўйлайсан ҳамон ёшингни,
Саждага қўясан қачон бошингни?

УМИД ҚИЛДИМ

Сўзласангиз сўз тополмай, сўзингизга умид қилдим,
Кўзингиздан жавоб излаб, кўзингизга умид қилдим.

Яратганга тасаннолар—ойга лола ранги бермиш,
Бутун олам ҳаёси бор юзингизга умид қилдим.

Одамлар не деса дерлар, кўзга суртай изингизни,
Шукр, ҳеч кас босиб ўтмас изингизга умид қилдим.

Умид бирла яшаб келган бу Қобилга осон бўлмас,
Фақат кўнглим ўзингизда, ўзингизга умид қилдим.

УЗОҚЛАШДИНГ

Хаёлларни хазон этдинг, хаёллардан узоқлашдинг,
Саволларни завол этдинг, саволлардан узоқлашдинг.

Вафо қилган вафо кўрмиш, жафо қилган жафо кўрмиш,
Каби қанча мақол айтдим, мақоллардан узоқлашдинг.

Кўзингга зар бўлиб ёнган тиконларга яқинлашдинг,
Изингга гул экиб қўйган қароллардан узоқлашдинг.

Келиб кетмиш қаср бўлган сароб жоёлар томон бординг,
Пойингга пок дилин ёзган ҳалоллардан узоқлашдинг.

Мана, охир сўзин айтганда Қобилга ишонмассан,
Садоқатда қарор топган аёллардан узоқлашдинг.

ЗАРАР БҮЛДИ

Фақат сендан умид қилдим, ва ле сендан зарар бўлди,
Эгик бошим, қиров сочга ҳамма энди қарар бўлди.

Қаён борсайг ҳам эргашдим йўлингдан бир зиё излаб,
Изинг, афсус, изи бермас, йўлинг доим хатар бўлди.

Қошинг қоққан томон юрдим кўзим узмай рўмолингдан.
На ҳамроҳ бор, на мазмун бор, бу манзилсиз сафар бўлди.

Менинг чекаан азоб, дрдим, сенинг берган макр, ҳийланг
Жигар, дўстга алам бўлди, ганимларга зафар бўлди.

Жазойимни ўзим тортай, вафосиздан вафо кутдим,
Қани, Қобил, сени кимлар яна ошиқ атар бўлди.

НОИЛОЖ

Хат-хабар бўлмас эса хатлар кутардим ноилож,
Айрилиқдан оразин ёддан кўтардим ноилож.

Хўп лазиз кунлар экан, кўзларим сарсон бўлиб,
Хов ўшал уй олдидан тинмай ўтардим ноилож.

Унга деб мен узмаган гуллар чаманда қолмади,
Соясин ҳайкал қилиб гуллар тутардим ноилож.

Суймаганга суйкалиб не қилурсан, дер дўстлар,
Бағри қаттиқ ул санам деб ғам ютардим ноилож.

Жисми олис кетса ҳам, доим муҳаббат ёдини
Қобилу мўмин бўлиб бошга кўтардим ноилож.

КУЙСИН

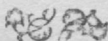
Хаёл сурмай яшаб бўлмас, хаёлингсиз хаёл куйсин,
Висолингга умидворман, умид куйса, висол куйсин.

Қуёшга ой ёпишганму, юзинг порлар узоқлардан,
Қошингдан ҳам нафис бўлса, янги чиққан ҳилол куйсин.

Чаман ичра кезар чоғинг бўйнингга суқ назар солган,
Назокатда рақиб бўлган чаманда ҳар ниҳол куйсин.

Юзингда бир ҳарир парда сени асрар ёмон кўздан,
Жамолингни ниҳон тутса вале менга рўмол куйсин.

Таърифинг зўр, сўз топилмас, ишонмаслик ихтиёринг,
Агар-Қобил топиб ёзмас, ғазалда ҳар мисол куйсин.

ИЗЛАБ

Умид бирлан яшаб келдим осуда бир макон излаб,
Хаёлимда кезиб юрдим висол бисёр замон излаб.

Ширин сўзга гадо бўлдим, қаён борсам маломат кўп,
Наҳот юрсам иложим йўқ заҳардан бол забон излаб.

Кезар бўлсам баҳор боғин, чаман пайҳон қилинмишдир,
Нетай кўкламда бўстонда ёшим ўтмиш ҳазон излаб.

Савол бисёр ҳаётимда, жавоб бермас биродарлар,
Юким енгил қилар дўстни юрарман ҳар қачон излаб.

Топарсанму, тополмассан, умиддан кечма, Қобилжон.
Умид қилган одамларни юрармиш бахт ҳамон излаб.

МУНДАРИЖА:

Бешик	3
Ўзбекистоним	4
Она тилим	5
Андижонча	6
Онла ҳақида қўшиқ	7
Онажоним	8
Армонда қолма	9
Аёллар	10
Оқибат	11
Сингилга мактуб	12
1. Тинмагай соз	13
2. Чўлпонга қасида	13
3. Чўлпоним келур	14
4. Ассалом, Чўлпон	15
Дунё	16
Бу дунё	17
Ибрат	18
«Шеърларим»	19
«Қулоқни тиндирар...»	19
«Қақшаган асабдан...»	20
Ёлғизлик	21
Қайтиш	22
Нажот	23
Туш	24
«Кўчалар паришон...»	25
«Мен кеча...»	26
«Рухим шундай...»	27
Юрагим	28
«Қаршимдан чиқдингиз...»	29
Пушаймон	30
«Эски қогозларни...»	31
«Ташрифинг...»	31
Ҳаёллар	32
Хотира	33
«Зуккосиз...»	33
Мусича	34
«Не ажаб...»	35
Ихтиёр	36
«Кўнгил ғаш...»	37
Хитоб	38
Умид қилдим	39
Узоқлашдинг	39
Зарар бўлди	40
Ноилож	40
Куйсин	41
Излаб	41

Адабий-бадний нашр.

Қобилжон Юнусов

Бу дунё. Шеърлар.

Муҳаррир: Қамчибек КЕНЖА

Мусаввир: Қ. ЮНУСОВ

Техник муҳаррир: М. МИРЗАҚАРИМОВА

Мусахҳиҳлар: О. ШУҚУРОВА,
М. КАРИМОВА

Босмахонага 06. 06. 2000 йилда берилди. Босишга 22. 06. 2000 йилда рухсат этилди. Бичими: 60x84 1/16 Ҳажми: 1,6
нашр табоқ Буюртма № 925 550 нусха.

Баҳоси келишилган нарҳда.

«Андижон» нашриёти босмахонасида юқори босма усулда
босилди.

Манзил: Андижон шаҳар, Навоий шоҳкўчаси, 71.

Кобилжон Юнусов 1949 йилда тугилган. Андижон Давлат педагогика институтининг филология факультетини битирган. Ҳозирда Бобур номи Андижон Давлат университетида ишламоқда.

Педагогика фанлари номзоди. Шеър ва ҳажвий ҳикоялари анчадан буён республика матбуотида эълон қилиниб келинади. Интермедиялари республика телевидениесида намоиш қилинган. А. Бакиров номи Андижон ёшлар театрида унинг «Қарғиш урган уй» драмаси саҳналаштирилган.